

**Przebieg działań wojennych w Afganistanie w latach 1979-1989
zestawienie wybranych publikacji i dokumentów historycznych
dostępnych online**

1. Afganistan : Mit o niezwyciężonej Armii Radzieckiej : refleksje kpiarza. W: Głos Śląsko-Dąbrowski / NSZZ Solidarność. – 1988, nr 4 [59] ; 5 [60], s. 1, 6-8
<http://www.sbc.org.pl/Content/83846/iii350766-1988-04.pdf>
2. Afganistan po zakończeniu operacji ISAF - szanse i wyzwania : raport Fundacji Amicus Europae / redakcja Jakub Gajda, Tomasz Otlowski, Ireneusz Bil. – Warszawa, 2014. – 93 s.
<https://fae.pl/index.php?app=docs&action=get&iid=676>
3. Fijałkowski, Tomasz : Warunki bytowe oraz morale żołnierzy Armii Radzieckiej w Afganistanie (1979–1989) : zarys zagadnienia. W: Acta Universitatis Lodzensis Folia Historica. – 2017, nr 98, s. 181-210
http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_18778_0208-6050_98_12/c/2889-2474.pdf
4. Galster, Steve : Essay : Afghanistan : The Making of U.S. Policy, 1973-1990 Afghanistan : Volume II : Lessons from the Last War = Esej : Afganistan : Tworzenie polityki USA 1973-1990 / National Security Archive Electronic Briefing Book. – 2001, 9 October
<https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB57/essay.html>
5. Jureńczyk, Łukasz : Reakcja administracji Jimmy’ego Cartera na komunistyczny przewrót i wkroczenie wojsk sowieckich do Afganistanu. W: Dzieje Najnowsze. – R. 47, nr 3 (2015), s. 147-163
http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_12775_DN_2015_3_07/c/DN.2015.3.07-15646.pdf
6. Kartsev, Dmitrij : Стыдные вопросы об Афганской войне Советский Союз собирался завоевать Афганистан? Американцы помогали террористам? Сколько людей погибли? = Wstydlive pytania dotyczące wojny w Afganistanie Czy Związek Radziecki miał wkrótce podbić Afganistan? Czy Amerykanie pomogli terrorystom? Ile osób zmarło? W: Meduza. – 2019, 15 lutego
<https://meduza.io/feature/2019/02/15/stydnye-voprosy-ob-afganskoy-voynе>

7. Klupa Krzysztof, Smolarek Mirosław : Wpływ Talibów na kształtowanie systemu władzy w Afganistanie. W: Obywatel w mundurze : aksjologiczny wymiar funkcjonowania nowoczesnych sił zbrojnych / pod red. Henryka Spustka ; zespół red. : Marek Bodziany, Mirosław Smolarek, Artur Gołębiowski. – Wrocław : Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych im. generała Tadeusza Kościuszki, 2012. – S. 187-203
https://www.depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/8156/Obywatel%20w%20mundurze_Taliban_2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y
8. Kłagisz, Mateusz : Wojna w Afganistanie : "Ziemia i popioły" oraz "Kamień cierpliwości" Atiqa Rahimiego. W: Maska. – 2015, nr 26 (Wojna), s. 21-37
https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/15360/klagisz_wojna_w_afganistanie_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y
9. Knoch, Konrad : Obraz Związku Radzieckiego w publikacjach liberalnych pism drugiego obiegu w latach 1979–1989. W: Rosja w polskiej myśli politycznej XX –XXI wieku / pod redakcją Arkadiusza Lewandowskiego, Witolda Wojdyły, Grzegorza Radomskiego. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2013. – S. 137-163
https://repozytorium.umk.pl/bitstream/handle/item/1624/Rosja%20w%20polskiej%20my%20C5%9Bli%20politycznej_znak.pdf?sequence=1
10. Kowalczyk, Andrzej : "Sztorm" w Kabulu. W: Nowa Europa Wschodnia. – 2009, nr 6 (VIII), s. 82-94
<http://www.new.org.pl/download/2>
11. Łukasiewicz, Piotr : Negocjacje z afgańską zbrojną opozycją. W: Bezpieczeństwo Narodowe : [kwartalnik wydawany przez Biuro Bezpieczeństwa Narodowego]. – 2013, nr 26 (2), s. 91-109
<https://www.bbn.gov.pl/download/1/14259/91-110PiotrLukasiewicz.pdf>
12. MacEachin, Douglas : Predicting the Soviet Invasion of Afghanistan : The Intelligence Community's Record = Przewidywanie sowieckiej inwazji na Afganistan : rekord społeczności wywiadowczej / Central Intelligence Agency (CIA), 15 kwietnia 2007
<https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/csi-publications/books-and-monographs/predicting-the-soviet-invasion-of-afghanistan-the-intelligence-communitys-record/predicting-the-soviet-invasion-of-afghanistan-the-intelligence-communitys-record.html>
Lub
<https://fas.org/irp/cia/product/afghanistan/index.html>
13. Markowicz, Piotr Daniel : Afganistan w polityce zagranicznej prezydenta USA Ronalda Reagana w latach 1981–1989. W: Zeszyty Naukowe DWSPiT. Studia z Nauk Społecznych. – 2015, nr 8, s. 57–73
<http://rb.ujw.pl/social/wp-content/uploads/sites/2/2017/11/srodki-ZN-nr-81.pdf>
14. Menkiszak, Marek : Afgański problem Rosji : Federacja Rosyjska wobec problemu Afganistanu po roku 2001 = Russia's Afgan problem : the Russian Federation and the Afghanistan problem since 2001 / współpr. researcherska Katarzyna Jarzyńska ; [tł. Jim Todd]. – Warszawa : Ośrodek Studiów Wschodnich, 2011. – 125, [2] s. ; 25 cm. – (Prace OSW, 1642-4484 ; nr 38)
https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/prace_38_0.pdf

15. «МНЕ ЭТОТ БОЙ НЕ ЗАБЫТЬ НИПОЧЕМ...» : Воспоминания ветеранов-афганцев о проведенных боях = „Nie mogę zapomnieć o tej walce o nic ...” : wspomnienia afgańskich weteranów o bitwach. W: Ставропольская правда. – 8 lutego 2014
https://stpravda.ru/20140208/vospominaniya_veteranovafgantsev_o_provedennykh_boyakh_74390.html
16. Savranskaya Svetlana, Blanton Tom : The Soviet Withdrawal from Afghanistan 1989 = Wycofanie radzieckie z Afganistanu 1989 / National Security Archive. – Waszyngton, 27 lutego 2019 r.
<https://nsarchive.gwu.edu/briefing-book/afghanistan-russia-programs/2019-02-27/soviet-withdrawal-afghanistan-1989>
Zawiera omówienie i linki do skanów oryginalnych dokumentów.
17. Soviet invasion of Afghanistan a case of mission creep, according to new book and original soviet documents / National Security Archive
<https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB396/>
18. Soviet invasion of Afghanistan = Radziecka inwazja na Afganistan. W: Encyclopaedia Britannica
<https://www.britannica.com/event/Soviet-invasion-of-Afghanistan>
19. Stęchły Krzysztof, Demkowicz Andrzej : Raid w działaniach taktycznych mudżahedinów w wojnie afgańskiej (1978–1989). W: Zeszyty Naukowe Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych. – 2010, nr 1 (155), s. 32-37
<https://zeszyty-naukowe.awl.edu.pl/resources/html/article/details?id=39602>
20. The Intervention in Afghanistan and the fall of Détente = Interwencja w Afganistanie i upadek Détente / National Security Archive
Zawiera dokumenty elektroniczne za lata 1978-1980.
https://nsarchive2.gwu.edu/carterbrezhnev/fall_of_detente_ebb.html
21. The Soviet Experience in Afghanistan : Russian Documents and Memoirs = Sowieckie doświadczenia w Afganistanie : rosyjskie dokumenty i wspomnienia rosyjskie / pod redakcją Swietłany Savranskiej. W: Volume II : Afghanistan : Lessons from the Last War. National Security Archive Electronic Briefing Book. – 2001, No. 57
Dokumenty przedstawione zapewniają wgląd w niektóre z najważniejszych aspektów radzieckiego procesu decyzyjnego w sprawie wojny w Afganistanie od decyzji o wysłaniu żołnierzy do decyzji o wycofaniu ZSRR.
<https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB57/soviet.html>
22. U.S. Analysis of the Soviet War in Afghanistan: Declassified = Analiza amerykańska wojny radzieckiej w Afganistanie : odtajniona / redakcja John Prados. W: Volume II: Afghanistan: Lessons from the Last War. National Security Archive Electronic Briefing Book. – 2001, No 57
<https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB57/us.html>
23. Taylor, Alan : The Soviet War in Afghanistan, 1979 - 1989 = Wojna radziecka w Afganistanie, 1979 – 1989. W: The Atlantic. – 2014 August 4 [41 PHOTOS]
<https://www.theatlantic.com/photo/2014/08/the-soviet-war-in-afghanistan-1979-1989/100786/>
24. Tym, Juliusz M. : Konflikty lokalne podczas zimnej wojny jako wyraz konfrontacji zbrojnej mocarstw bez wypowiedzenia wojny. W: Studia Maritima. – 2016, vol. XXIX, s. 234-252
http://journals.pan.pl/Content/108698/PDF/13_tym.j.pdf?handler=pdf

25. Virus „A” : jak zachorowaliśmy podczas inwazji na Afganistan : dochodzenie polityczne / National Security Archive
Zawiera dokumenty w języku rosyjskim ze zbioru Archiwum Bezpieczeństwa Narodowego za lata 1978-1980 (m.in. nagrania rozmów, kronikę wydarzeń w Afganistanie, rezolucje, dekrety, listy polityczne, itp.).
<https://nsarchive2.gwu.edu/rus/VirusA.html#y1978>
26. Walek, Tomasz : Pojęcie, geneza i klasyfikacja zjawisk terrorystycznych. W: Securitologia. – 2018, nr 2, s.110-124
http://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsy/04_2011/11irtzt.pdf
27. Wojna afgańska 1978-1989. W: Islamskie Państwo Afganistanu : bibliografia / [oprac. Izabela Kowalska et al.] ; Ministerstwo Obrony Narodowej, Centralna Biblioteka Wojskowa. – Warszawa : CBW, 2007. – S. 21-26
http://zbrojownia.cbw.wp.mil.pl:8080/Content/334/442106_INW_442106.pdf
28. Yusufzai, Rahimullah : The Soviet invasion of Afghanistan = Radziecka inwazja na Afganistan. W: Arab News. – 2020, April 24, s. 16
<https://www.arabnews.com/node/1661431>
29. Zielichowski, Artur : Afganistan – 40 Armia ZSRR (1979–89) a wojska USA/NATO (2001–2014). W: Afganistan 2014 – rok zwycięstwa czy rok porażki? Doświadczenia dla przyszłości/ redakcja naukowa Artur Drzewicki, Grzegorz Rdzanek. – Wrocław : Instytut Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego, 2015. – S. 165-173
http://www.zpz.uni.wroc.pl/download.php?u=46&f=Afganistan_2014_Rok_zwyciestwa_czy_rok_porazki.pdf

Opracowała: Jolanta Fudali
maj 2020 r.